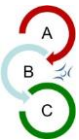

Szellemi tulajdon védelme

Dr. Gódor István

BME Távközlési és Médiainformatikai Tanszék

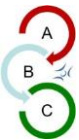
Szellemi alkotások védelme (1/2)

- Hozzunk létre valami teljesen újat
- Ehhez szükség van
 - Az alkotó teljes élettapasztalatára
 - Addig megszerzett összes tudására
 - Néha még az előző generációk tapasztalataira is
 - És persze az alkotásba beépül az alkotó teljes személyisége

*Pierre és Marie
Curie 1906-ben, a
radioaktivitás
Nobel díjas kutatói*

Forrás: <http://www.atomicarchive.com/Bios/CuriePhoto.shtml>

Szellemi alkotások védelme (2/2)

- Az alkotásra ráfordított közvetlen és közvetett munkaórákat nem lehet mérni
- Az alkotás létrehozásával és létrejöttével felmerülő kockázatokat sem lehet igazán mérni

Mindezek kompenzációjára alakult ki a szellemi alkotások védelme

Pierre egy biciklis balesetben hunyt el, amit feltehetően a kimerültség okozott

Marie nem sokkal később a testét ért ionizációs sugárzás következtében hunyt el

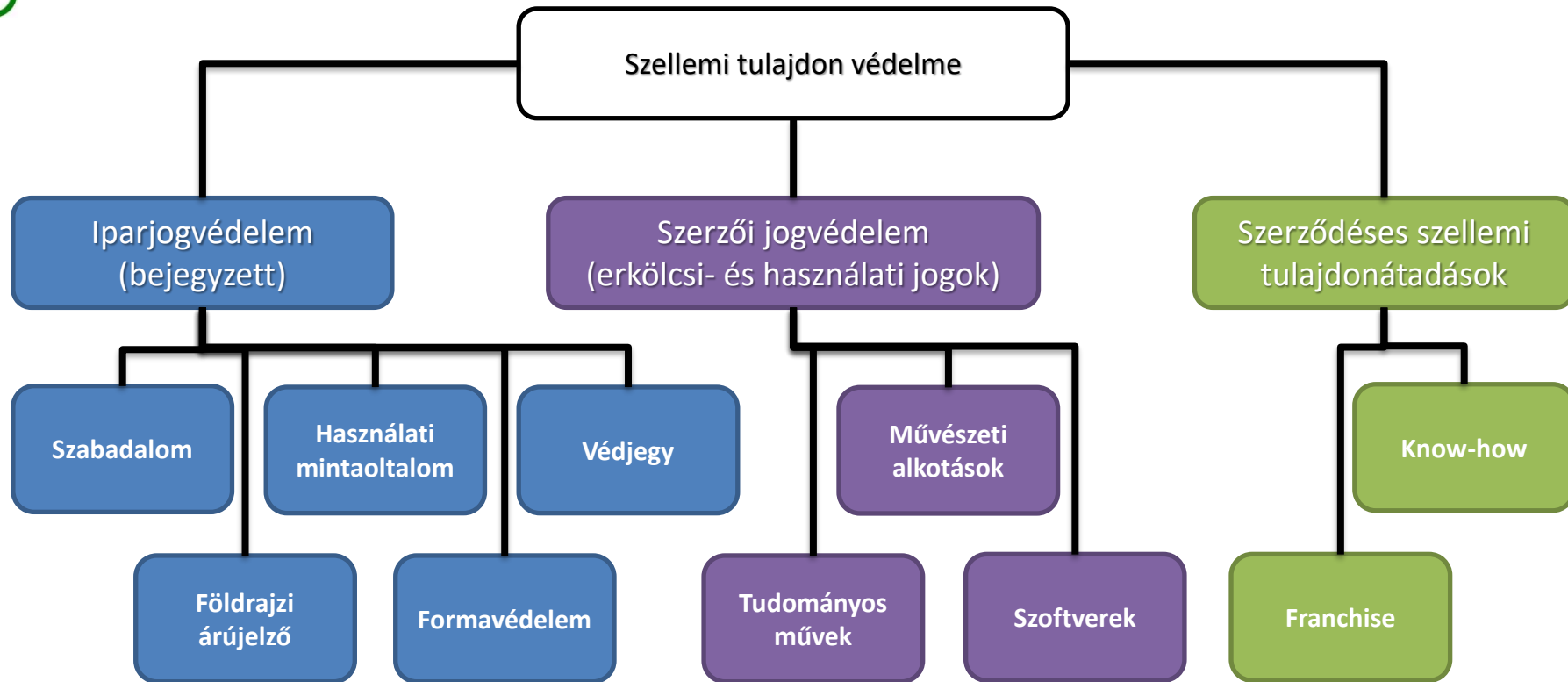

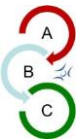
Forrás: <http://www.atomicarchive.com/Bios/CuriePhoto.shtml>

Fő védett területek

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
<http://www.sztnh.gov.hu>

Mennyi ideig kaphatunk védelmet?

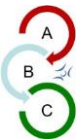
- KÉRDÉS: vajon mivel védheti magát a

vagy a

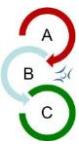

- Lehetséges válaszok abc sorrendben
 - Formavédelem
 - Használati mintaoltalom
 - Szabadalom
 - Szerzői jog
 - Védjegy

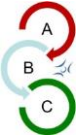
IPARJOGVÉDELEM

Szabadalom, Használati mintaoltalom, Védjegy, Földrajzi árujelző, Formavédelem

Szabadalom és találmány (patent & invention)

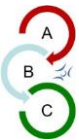
- A találmány egy új műszaki megoldás, amely iparilag alkalmazható
 - Nem szabadalmazható szoftver, szervezés, elmélet, esztétika
- A szabadalom a találmány jogi oltalma
 - **A tulajdonosának kizárólagos joga van a találmány hasznosítására, gyártására, forgalmazására az adott ország területén**
 - **A szabadalmi védelem maximum 20 évet jelent**
 - Hivatalos újdonságvizsgálat követi a benyújtást, a publikált szabadalmi iratok mindenki számára kereshetők
- Szabadalmi bejelentés
 - Nemzeti, EU, USA, stb. (nincs olyan, hogy világszabadalom)
 - Patent Cooperation Treaty (Szabadalmi Együttműködési Szerződés, PCT)

Szabadalmaztatási eljárás

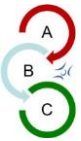
1. Legyen egy ötlet, amely elég éles, hogy egyedi legyen, ezt teszteli is kell
2. Provizórikus szabadalom, piacvizsgálat és hasznosítási terv
3. Ha végleges szabadalmat elfogadják, akkor élvezzük az elkövetkező 20 évet

Közzététel és bizalmasan kezelés

- **Személyes megbeszéléseken** ismertetni az ötletet
 - Ennek a veszélye kezelhető, néhány elővigyázatossági lépés betartásával
- **Nyilvános közzététel** (kevésbé nyilvánvaló, mint a magánbeszélgetés esete):
 - Média megjelenés és versenyek: mindkettő hasznos, ha már le van védve az ötlet, de korábban különösem káros lehet
 - Diákprojektekből eredő találmányok, különösen ha elvárt, hogy bemutassák az eredményeiket
 - Az oktatók sokszor nem gondolnak arra, hogy bármilyen nyilvános megjelenés jogilag közzétételnek számít, és ennek komoly következményei lehetnek

Újdonság és előzmények

- **Egy ötlet akkor tekinthető találmánynak, ha legalább egy alapvető komponense teljesen újnak tekinthető**
 - Nem lehet jele annak, hogy az új aspektus valaha leírásra került volna, vagy ugyanarra a célra már használva lett volna
 - Egy ötlet akkor is találmánnyá válhat, ha a már meglévő megoldásokat újszerűen kombináljuk vagy használjuk
- **Előzmény (prior art) lehet bármely jel vagy bizonyíték**, amely alapján a találmányod ismertnek tekinthető
- **Versenyző ötlet (competing art) lehet bármely alternatív megoldás**, amely gátolhatja az ötlet üzleti felhasználását

Feltalálói lépés (1/3)

Nyilvánvaló-e az ötlet?

- Az az ötlet tekinthető találmánynak, amely legalább egy feltalálói lépést (inventive step) tartalmaz
 - A **feltaláló lépés nem lehet nyilvánvaló**, azaz nem lehet kézenfekvő lépés a szakterületen jártas személy számára.
- Nagyon nehéz lehet eldönteni, hogy mi számít nyilvánvalónak (folyt. köv.)
 - **„Nyilvánvaló” kombináció**: sok találmány különböző eszközök kombinálását foglalja magába (például, kulcskarikára helyezett mini elemlámpa). Ennek az eredménye lehet új termék, de a tulajdonságai vagy a funkciói kézenfekvők ha ismerjük a felhasznált komponenseket. Így az ilyen megoldásokat **nyilvánvalónak** tekinthetjük.

Feltalálói lépés (2/3)

Nyilvánvaló-e az ötlet?

- Nagyon nehéz lehet eldönteni, hogy mi számít nyilvánvalónak (folyt. köv.)
 - **„Egyszerű csere”**: az a termék, amelyben egy komponenst kicserélünk tulajdonságaiban egyező másik komponenssel, szintén **nyilvánvalónak** tekinthető (például, egy kis fém rugót egy gumi hengerrel helyettesítünk).
 - **„Egyedüli megoldás”**: előfordulhat olyan új feladat, amelyet megoldható egy közismert eszközzel: ez az „új” eljárás viszont **nyilvánvalónak** tekinthető ha csak ez az egy megoldása létezik a feladatnak, és az egy átlagos, a területen jártas szakember számára is ismert.

Feltalálói lépés (3/3)

Nyilvánvaló-e az ötlet?

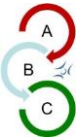
- Nagyon nehéz lehet eldönteni, hogy mi számít nyilvánvalónak
 - **„Több, mint az összeg”**: amikor oly módon kombinálunk különböző eszközöket vagy eljárásokat, amelyek összességében jobb megoldást adnak, mint az egyes komponensek önmagukban tudnának, illetve jobbat megoldást adnak, mint ami várható volna, akkor tekinthetjük **nem nyilvánvalónak** a megoldást.
 - **„A legjobb megoldás”**: egy találmány háttérében állhat olyan probléma, amelynek sok megoldása lehet, de a feltaláló megtalálta az optimálist, akkor azt tekinthetjük **nem nyilvánvalónak**.
 - **„Valami váratlan”**: a feltaláló esetleg megcáfol egy műszaki előítéletet, és olyan módon old meg egy problémát, amelyet más szakértők nem hittek volna, akkor a megoldást tekinthetjük **nem nyilvánvalónak**.

Előzmények keresése (1/5)

Prior art search

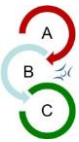
- Két fő előzménykeresési megoldás: **termék keresés és szabadalom keresés (product search & patent search)**
 - Attól, hogy nem tetszik, minden jelet/bizonyítékot figyelembe kell venni. A keresésnek épp az a célja, hogy találjunk olyat jeleket, amelyek nem tetszenek.
 - Attól, hogy a keresés pillanatában nem találunk semmilyen előzményt, még nem jelenti azt, hogy az nincs is. Ahogy kidolgozásra kerül az ötlet, úgy időnként keressünk előzményeket újra és újra.
 - Az előzmények keresése a törvény előtt nem számít az újdonság bizonyításának (még a hivatalos szabadalmi hivatali vizsgálat eredménye sem).

Előzmények keresése (2/5)

Prior art search

- **Keressük meg azokat a kulcsszavakat és kifejezéseket**, amelyek a legjobban leírják az ötletünket, ne általános kulcsszavakat használjunk
 - Például: “mousetrap” milliónyi találatot fog adni, míg “rodent trap” (más néven rágcsáló csapda) és “trapping mice” (amit csinál) már csak 20 ezer és 700 találatot ad (távközlési példák a következő fóliákon lesznek).
- **Termék keresés** (mi van már a piacon)
 - Az ötletünkre hasonlító termékek (előzmény) vagy amelyek ugyanazt a feladatot oldják meg (versenyző ötlet).
 - Már nem használatos technológiák és termékek is előzménynek tekinthetők, ezért nemcsak az új, hanem a régebbi termékek között is keresni kell.

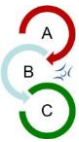

Előzmények keresése (3/5)

Prior art search

Forrás: <https://www.epo.org/learning-events/materials/inventors-handbook/novelty/searching.html>

- **Szabadalom keresés (patent searching)**
 - A legtöbb ötlet esetén a szabadalom keresés sokkal fontosabb, mint a termék keresés. Annak ellenére, hogy a piacon lévő legtöbb terméket nem védi szabadalom, mégis sokkal több szabadalmaztatott ötlet van, amely sosem került végül piacra.
- Ehhez két képességre van szükség
 - Meg kell találni azokat a dokumentumokat, amelyek tényleg relevánsak.
 - Értelmezni kell tudni, hogy amit találtunk, az mennyire fontos:
 - Tegyetek egy próbát, <https://worldwide.espacenet.com/>

Előzmények keresése (4/5)

Prior art search

- European Patent Office (EPO) / Espacenet
 - <https://worldwide.espacenet.com/>
- Clarivate Analytics (korábban Thomson-Reuters search)
 - <https://clarivate.com/product-category/scientific-academic-research/>
 - <https://clarivate.com/product-category/patent-research-intelligence-and-services/>
- World Intellectual Property Organization (WIPO)
 - <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf>
- US Patent & Trademark Office (USPTO)
 - <http://appft.uspto.gov/netahtml/PTO/search-bool.html>
- Google Scholar és Google Patents
 - <https://scholar.google.com/> és <https://patents.google.com>

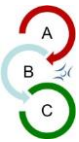
A cégek sokszor csak a szabadalmi hivatalokat tekintik biztonságos keresési partnernek, vagy csak konkrét partnereknél folytatnak ilyen keresést.

Előzmények keresése (5/5)

Prior art search

- A keresők „ronda”, szkennelt dokumentumokat adnak
 - Ezekben a dokumentumokban már nem lehet keresni
 - Ezzel védekez az üzletüket
- Hogyan keressünk titokban és a részletek között is?
 - Cél: Big Brother ne lássa a lényegét, de mégis kereshető szövegünk legyen
 - 1. Használjunk Espacenet vagy Clarivate keresőt a kulcsszavas kereséshez, és találjuk meg a szabadalom vagy beadvány azonosító számát
 - 2. Google Patents weboldalán html-ben ott van a kereshető dokumentum, sokszor itt már kereshető pdf verzió is van

Példa 1

Nehéz újat mondani (1/2)

- Alexander Graham Bell és Thomas Alva Edison óta nagyot változott a világ, ma már milliónyi mérnök dolgozik hasonló témákon
- Első látásra a légszákos mobil ötlete újnak tűnik, de ...

https://worldwide.espacenet.com/searchResults?ST=singleline&locale=en_EP&submitted=true&DB=&query=mobile+phone+airbag

icenet.com/searchResults?ST=singleline&locale=en_EP&submitted=true&DB=&query=mobile+phone+airbag

34 results found in the Worldwide database for:
(txt = airbag and txt = mobile) and txt = phone using Smart search

Sort by: Publication date Sort order: Descending Sort

☐ 1. **Airbag and mobile phone crisis reporting device**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
KING HONG-JUENG [TW] CHO WEN-CHIEH [TW] (+13)	HSING WU UNIV OF SCIENCE AND TECHNOLOGY [TW]		B60R21/16	TWM489790 (U) 2014-11-11	2014-05-21

☐ 2. **Blood pressure monitoring equipment**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
WEI WEI XU FANGFANG	NANLING PRODUCTIVITY PROMOTION CENTER CO LTD	A61B5/0225	A61B5/0225	CN107361756 (A) 2017-11-21	2017-09-08

☐ 3. **Inflatable mobile phone**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
ZUO TIANYOU	XIANGYANG NO 42 MIDDLE SCHOOL		H04M1/02	CN107306297 (A) 2017-10-31	2016-04-20

☐ 4. **Height adjustable airbag mattress**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
FU CUNWEI GUO FENG	ZHEJIANG BIHUALI ELECTRIC TECH CO LTD	A47C27/081	A47C27/08	CN106923566 (A) 2017-07-07	2017-04-10

☐ 5. **Anti-knocking mobile phone case**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
WANG XIAOWEI	QINGDAO FENGZE ZHONGXING TECH SERVICE CO LTD	H04M1/185	H04M1/18	CN106572222 (A) 2017-04-19	2016-11-04

☐ 6. **Mobile phone shell with airbag**

★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
ZHAO GUANGFU LI CHUANBING (+9)	UNIV LIAONING SHIHUA	H04M1/0202 H04M1/026 H04M1/185 (+1)	H04M1/02 H04M1/18 H04M1/21	CN106453706 (A) 2017-02-22	2016-10-19

☐ 7. **Bendable radius-controllable mobile phone**

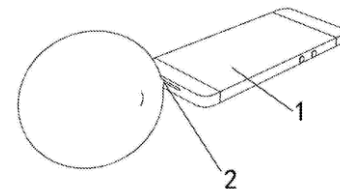
★ Inventor:	Applicant:	CPC:	IPC:	Publication info:	Priority date:
DU CHANGYUN NI MANLI (+1)	SHENZHEN TINNO WIRELESS TECH CO LTD	H04M1/026 H04M1/0268	H04M1/02	CN106254589 (A) 2016-12-21	2016-09-06

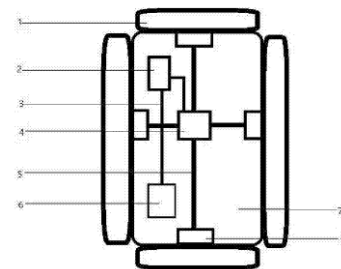
Példa 1

Nehéz újat mondani és azt jól ábrázolni (2/2)

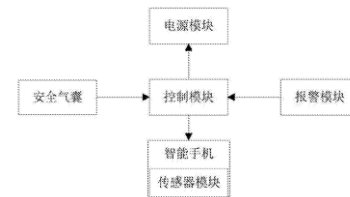
- Felfújható mobiltelefon ([link](#))
 - Miután vízbe esik a mobil, a telefon végében található érzékelő kinyitja a légzsákokat, így a mobil nem süllyed el a vízben...
- Mobiltelefon tok légzsákkal ([link](#))
 - ... mérjük a telefon zuhanáskor gyorsuló sebességét ... és nyissuk ki a légzsákokat még időben ...
- Leesést megelőző mobil telefon készülék ([link](#))
 - ... ha a mobil telefon leesését érzékeljük, akkor egy figyelmeztető jelzést küldünk, és egy légzsákokat engedünk ki, hogy megvédjük a mobilt ...

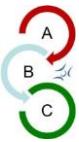
A ábra a szöveggel együtt

Elvont ábra

A kivitelezés nem látszik az ábrából

Példa 2

Előzmény kereséshez a jó kereső szavak és szinonimák szükségesek

- **Ötlet:** optimize distribution of media content to users with different quality needs (represented by layers of media) simultaneously in a wireless network
 - Network: more than able to list
 - Mobile: more than able to list
 - Wireless: more than able to list
 - Distribution: more than able to list
 - Multicast: more than able to list
 - Wireless + multicast: approx. 5000
 - Layered: more than able to list
 - Media: more than able to list
 - Layered media: approx. 1200
- Multicast layered media: 13
- Wireless multicast layered media: 3 !!!

US008125903B2

(12) **United States Patent**
Gódor et al.

(10) **Patent No.:** **US 8,125,903 B2**
(45) **Date of Patent:** **Feb. 28, 2012**

(54) **WIRELESS MULTICAST FOR LAYERED MEDIA**

2004/0168051 A1 * 8/2004 Guo et al. 713/153
2005/0108421 A1 * 5/2005 Xu et al. 709/233
2005/0259623 A1 * 11/2005 Garudadri et al. 370/335
2006/0040707 A1 * 2/2006 Kish et al. 455/562.1

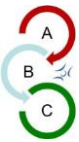
(75) Inventors: **István Gódor**, Budapest (HU); **Ákos Kovács**, Budapest (HU)

FOREIGN PATENT DOCUMENTS

(73) Assignee: **Telefonaktiebolaget LM Ericsson** (publ), Stockholm (SE)

EP 1 320 216 A 6/2003

OTHER PUBLICATIONS

Szabadalom struktúrája (1/4)

Fejléc

- Cím
- Feltaláló (inventor) lehet
 - Természetesen személy, aki a találmányt elkészítette
 - Alkalmazott, aki munkaköréből adódóan a munkáltatójának készít találmányokat
 - Alkalmazott, aki a kötelességén túl talál fel valamit (ilyenkor a munkáltatóé az „elővásárlási jog”)
- Bejelentő (assignee)
- Fontosabb dátumok és szabadalmi referencia számok

(12) **United States Patent**
Gódor et al.

(54) **WIRELESS MULTICAST FOR LAYERED MEDIA**

(75) Inventors: **István Gódor**, Budapest (HU); **Ákos Kovács**, Budapest (HU)

(73) Assignee: **Telefonaktiebolaget LM Ericsson (publ)**, Stockholm (SE)

(*) Notice: Subject to any disclaimer, the term of this patent is extended or adjusted under 35 U.S.C. 154(b) by 618 days.

(21) Appl. No.: **12/300,474**

(22) PCT Filed: **May 16, 2006**

(86) PCT No.: **PCT/EP2006/004563**

§ 371 (c)(1),
(2), (4) Date: **Nov. 12, 2008**

(87) PCT Pub. No.: **WO2007/131527**

PCT Pub. Date: **Nov. 22, 2007**

(65) **Prior Publication Data**

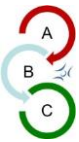
US 2009/0161593 A1 Jun. 25, 2009

US008125903B2

(10) **Patent No.:** **US 8,125,903 B2**

(45) **Date of Patent:** **Feb. 28, 2012**

Szabadalom struktúrája (2/4)

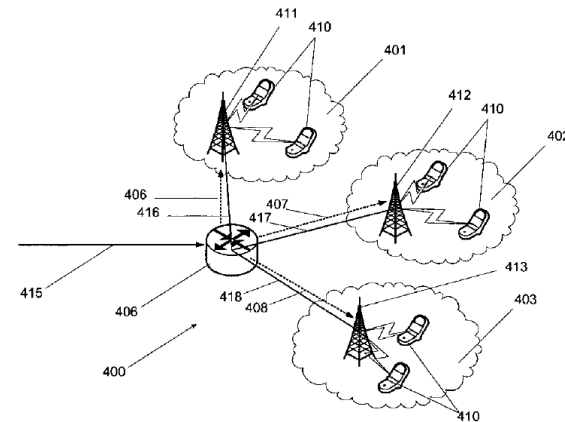
Bevezető a címlapon

- Kivonat
 - A találmány lényegének rövid műszaki összefoglalója
 - **Megjegyzés:** ellentétben a címmel (amely gyakran homályosan fogalmaz, pl. “method for managing networks”), a kivonatnak egyértelműnek kell lennie
- Fő ábra, illusztráció (nem kötelező elem, de nagyban segíti az olvasót)

ABSTRACT

A method and arrangement in a wireless communication network for optimizing data rates when communicating layered multicast data. In an initial probing phase, the receiving capability of each user equipment (UE) in each cell is collected. The optimal data rate for each layer is then calculated and packets are transmitted to the UEs at the optimal rates. The UEs may periodically send updated receiving capabilities so that the optimal data rates can be updated. Additionally, the network may periodically obtain the updated receiving capabilities through secondary probing at unused data rates.

17 Claims, 6 Drawing Sheets

Szabadalom struktúrája (3/4)

A szabadalom pozicionálása

- Műszaki terület
 - Nagyon rövid bemutatása a területnek
- Háttér
 - Egyfajta előzmény elemzés kiemelve a főbb különbségeket
 - Esetleg kiemeli az előzmények hátrányait
- Összefoglaló
 - Mi az új, mik az előnyök, stb.
- Ábrák rövid leírása
 - Rövid ábra leírás (szinte mint a képaláírás)

TECHNICAL FIELD

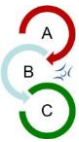
The present invention relates to wireless communication and in particular to an optimization of radio resources in a layered media environment.

BRIEF DESCRIPTION OF THE DRAWINGS

In the following the invention will be described in a non-limiting way and in more detail with reference to exemplary embodiments illustrated in the enclosed drawings, in which:

FIG. 1 illustrates schematically nested data rates in the areas of WLAN 802.11b networks;

FIG. 2 illustrates schematically in a block diagram a method according to the present invention;

Szabadalom struktúrája (4/4)

Részletek és igénypontok (claims)

- Ábrák (akár a dokumentum elején vagy a végén)
- Részletes leírás (a javasolt megvalósításról – preferred embodiments)
 - Elég részletesen ahhoz, hogy reprodukálható legyen az ötlet
 - Több úgynevezett megvalósítást (embodiments) tartalmazhat, amely gyakorlati variációkat vagy kiegészítéseket írnak le különböző esetek kezelésére (use-cases)
- Igénypontok (folyt. köv. példákkal)
 - Nagyon pontos megfogalmazása a műszaki igénypontoknak (pl., még akár a különböző adattároló egységek felsorolásával is, mint floppy, CD, HDD, SSD)
 - Minden egyes pont/bekezdés egy különálló igénypont
 - Tipikusan nagyon összetett jogi szövegnek hangzik, amellyel a legszélesebb körben, az összesen lehetséges kapcsolódó területet igyekszünk lefedni

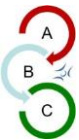

Igénypont példák

9. “A gateway in a wireless communications network for optimizing data rates when communicating multicast data, for enabling multimedia transport protocol, and for forwarding data **to at least one** user station, said gateway **including a processor coupled to a non-transitory memory**, wherein when **the process executes computer program instructions stored in the non-transitory memory**, the **computer program instructions stored in the non-transitory memory cause** the gateway to

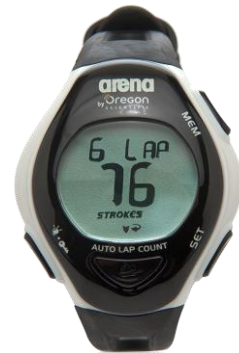
Receive data packets; obtain available data rates for muticast data corresponding to at least one user stations; compute an optimal data rate for each user stations;” */etc., here come some more functions/*

10. “The gateway **according to claim 9, wherein** the gateway is also configured to maximize either an average data rate within an access network cell, or a data rate per user within the access network cell.”
11. “The gateway **according to claim 9, wherein** the gateway is configured to obtain the available data rates by receiving an Internet Group Management Protocol (IGMP) message.”
12. “The gateway **according to claim 9, wherein** the gateway is communicatively connected to a data storing arrangement with stored data rates available for each user.”

Szabadalom hasznosítása és bitorlása (1/4)

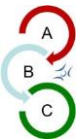
- **A szabadalmaztató bizonyítja, hogy az ipari alkalmazás lehetséges**
 - Éppen ezért teleportálást és időutazást nem lehet szabadalmaztatni (még)
- **A szabadalom tulajdonosa megengedheti, hogy használják a találmányát**
 - De tipikusan licenz díjat kell fizetni vagy neki, vagy a mögötte álló cégnek
- Tisztességes árazást várnánk, de ez nem minden területre igaz
 - Pl. a két legnagyobb márkának fel kellett hagynia az úszó órák technológiáinak licenszelésével kis cégektől, miközben ezek a cégek *„egyáltalán nem foglalkoznak az úszókkal, csak a triatlonosokkal”* (profi úszók személyes véleménye...)

Forrás: Arena

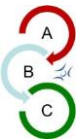

Forrás: Speedo

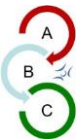
Szabadalom hasznosítása és bitorlása (2/4)

- **Szabadalmi trollok** (patent trolls)
 - Pejoratív kifejezés azokra az emberekre és cégekre, akik szabadalmi igényeiket messze annak értéke felett akarják érvényesíteni, illetve anélkül, hogy érdemben hozzájárultak volna a területhez
 - A szabadalmi trollok gyakran nem is gyártanak vagy szolgáltatnak semmit sem a kérdéses szabadalommal kapcsolatban
 - Kevésbe pejoratív, de jellemző kifejezések az ilyen személyekre: Patent Assertion Entity (PAE), Patent Holding Company (PHC) or Non-Practicing Entity (NPE)
- Sok szabadalom anélkül, hogy trollkodnánk
 - Kutatóintézeteknek és egyetemi laboratóriumok sokszor rengeteg szabadalmuk van, amelyeket tipikusan vagy a közjónak ajánlják, vagy reális áron árulják a gyártóknak

Szabadalom hasznosítása és bitorlása (3/4)

- Távközlési szabadalmak
 - A leghatékonyabb („legjobb”) szabadalmak azok, amelyekre a szabványok épülnek (ún. standard-blocking patents)
 - A legtöbb cég tisztességes árazást használ, mert a nagybani kereskedelem ezt lehetővé teszi
 - PI. FRAND (fair, reasonable, and non-discriminatory) feltételek szabványhoz köthető esetekben
 - Persze a nagy cégek sokszor fej-fej melletti összehasonlítást végeznek
 - Kinek a „szabadalmi tornya” a magasabb?
 - Nagy perek alakulhatnak ki még akár a saját beszállítókkal is
 - Például Apple vs. Samsung
 - Akár alig hihető bizonyítékok alapján is (pl. design kérdésben torzított képek alapján...)
 - A kutatóintézeteknek igen nagy hatása lehet (kiváltképpen méretükhöz képest)

Szabadalom hasznosítása és bitorlása (4/4)

- **A szabadalmaztatónak nem kell bizonyítani, hogy a találmány jövedelmező lehet-e**

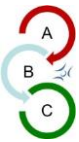
- Pl. gondoljunk egy éjjeliedényre, amelynek belül van a füle, amely egy nem nyilvánvaló fejlesztés azért, hogy ne törjön le könnyen az edények füle
- De nem valószínű, hogy bárki megvenné 😊

- **Bitorlás esetén a szabadalom tulajdonosa bírósághoz fordulhat a következő igényekkel:**

- Nyilvánosság informálása a bitorlásról, adatszolgáltatás
- Minden további üzleti tevékenység betiltása az adott bitorlás (piracy) kapcsán, akár eszközök lefoglalását is ideértve
- Ellentételezési díj a bitorlótól (pirate)

Forrás: Pixabay Creative Commons

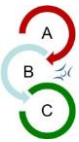

Példa

A világ leginnovatívabb vállalatai 2017-ben

Forrás: <https://247wallst.com/special-report/2018/01/10/the-worlds-50-most-innovative-companies>

1. IBM	18. Panasonic	35. HP
2. Samsung	19. General Electric	36. Semiconductor Energy Laboratory
3. LG Electronics	20. Huawei Technologies	37. Cisco Systems
4. Intel	21. Fujitsu	38. NXP Semiconductors
5. Canon	22. Ericsson	39. GlobalFoundries
6. Alphabet	23. Hitachi	40. SK Hynix
7. Qualcomm	24. Hyundai Motor	41. Denso
8. Toyota Motors	25. Seiko Epson	42. Texas Instruments
9. Microsoft	26. Siemens	43. Honda Motor
10. TSMC	27. AT&T	44. Koninklijke Philips
11. Sony	28. Robert Bosch GmbH	45. Nokia
12. Apple	29. Boeing	46. Honeywell International
13. Toshiba	30. Ricoh	47. NEC
14. BoE Systems	31. Kyocera	48. Micron Technology
15. Amazon	32. General Motors	49. Oracle
16. Mitsubishi	33. Xerox	50. Sharp
17. Ford Motor	34. Infineon Technologies	

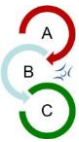

Példa

A világ leginnovatívabb vállalatai 2018-ben

Forrás: <https://247wallst.com/special-report/2019/01/24/the-worlds-50-most-innovative-companies-2>

1. IBM	18. BoE Technology Group	35. Siemens
2. Samsung	19. Hyundai Motor	36. Semiconductor Energy Laboratory
3. LG Electronics	20. Ericsson	37. Cisco Systems
4. Intel	21. Seiko Epson	38. Koninklijke Philips
5. Canon	22. Panasonic	39. Halliburton Energy Services
6. Toyota	23. Boeing	40. SK Hynix
7. TSMC	24. Bosch	41. EMC IP Holding
8. Microsoft	25. Mitsubishi	42. Texas Instruments
9. Qualcomm	26. General Motors	43. Honeywell
10. Toshiba	27. Ricoh	44. Murata Manufacturing
11. Google	28. Fujitsu	45. NEC
12. Sony	29. United Technologies	46. Oracle
13. Apple	30. Denso	47. Dell
14. Ford	31. AT&T	48. Fujifilm
15. Amazon	32. HP	49. Sharp
16. General Electric	33. Honda Motor	50. GlobalFoundries
17. Huawei	34. Micron Technology	

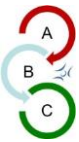

Példa

A világ leginnovatívabb vállalatai 2020-ban

Forrás: <https://247wallst.com/technology-3/2021/01/13/the-worlds-50-most-innovative-companies-3/2/>

1. IBM	18. General Electric	35. Robert Bosch
2. Samsung Electronics	19. Micron Technology	36. Toshiba
3. Canon	20. Hyundai	37. LG Chem
4. Microsoft	21. Boeing	38. Facebook
5. Intel Corp	22. Ericsson	39. NEC
6. Taiwan Semiconductor	23. Seiko Epson	40. SK Hynix
7. LG Electronics	24. Kia Motors	41. Ricoh
8. Apple	25. Panasonic	42. Fujitsu
9. Huawei Technologies	26. AT&T	43. Koninklijke Philips
10. Qualcomm	27. Honda	44. Hewlett Packard Development
11. Amazon	28. Mitsubishi Electric	45. Dell Products
12. Sony	29. Texas Instruments	46. Fujifilm
13. BOE Technology	30. EMC	47. Hewlett Packard Enterprise
14. Toyota	31. Cisco	48. GM Global Technology Operations
15. Ford	32. Sharp	49. Halliburton
16. Samsung Display	33. Denso	50. Murata Manufacturing
17. Google	34. LG Display	

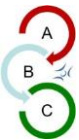

Példa

A világ leginnovatívabb vállalatai 2021-ben

Forrás: <https://247wallst.com/special-report/2022/02/04/the-most-innovative-companies-in-2021/2/>

1. 🟡 IBM	15. 🇺🇸 Amazon	28. 🟡 Mitsubishi Electric
2. 🟡 Samsung	16. 🇩🇪 Dell	29. 🇺🇸 Seiko Epson
3. 🇰🇷 LG	17. 🟡 Alphabet (Google)	30. 🇺🇸 Honda Motor
4. 🇺🇸 Canon	18. 🇩🇪 Micron Technology	31. 🇩🇪 Meta Platforms (Facebook)
5. 🇩🇪 Huawei	19. 🇩🇪 Panasonic	32. 🇩🇪 Medtronic
6. 🇺🇸 Intel	20. 🇺🇸 Ford	33. 🇩🇪 SK Group
7. 🇺🇸 Taiwan Semiconductor	21. 🇺🇸 General Electric	34. 🇺🇸 Denso
8. 🇩🇪 Toyota	22. 🇩🇪 Johnson & Johnson	35. 🇩🇪 Toshiba
9. 🇩🇪 Raytheon (space & defend)	23. 🇩🇪 Hitachi	36. 🇺🇸 AT&T
10. 🇩🇪 Sony	24. 🇺🇸 Hyundai Motor	37. 🇩🇪 USA Federal Government
11. 🇺🇸 Apple	25. 🇩🇪 Fujifilm	38. 🇩🇪 Siemens
12. 🇺🇸 Microsoft	26. 🇺🇸 Ericsson	39. 🇺🇸 Robert Bosch
13. 🇺🇸 Qualcomm	27. 🇺🇸 Boeing	40. 🇺🇸 Cisco
14. 🇺🇸 Boe Technology Group		

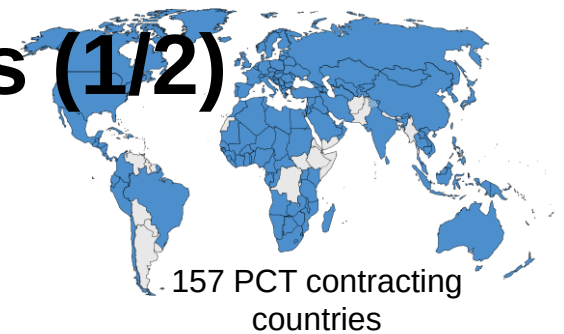

Szabadalmi eljárás fő lépései

1. Benyújtás
2. Formális vizsgálat
- 3. Újdonságvizsgálat (novelty search)**
4. Publikálás
5. Részletes vizsgálat
6. Vizsgálati díj...
- 7. Szabadalom odaítélése (grant of patent)**
 - Ha a beadott igény és a találmány minden elvárásnak megfelel,
 - a szabadalmi hivatalnak oda kell ítélnie a szabadalmat, és
 - egy szabadalmi igazolást kell adnia az igénylőknek.
- 8. Végleges védelem akár 20 évre**
 - Szabadalmi díjat kell érte fizetni (pl. USA-ban többször is a fenntartásért)

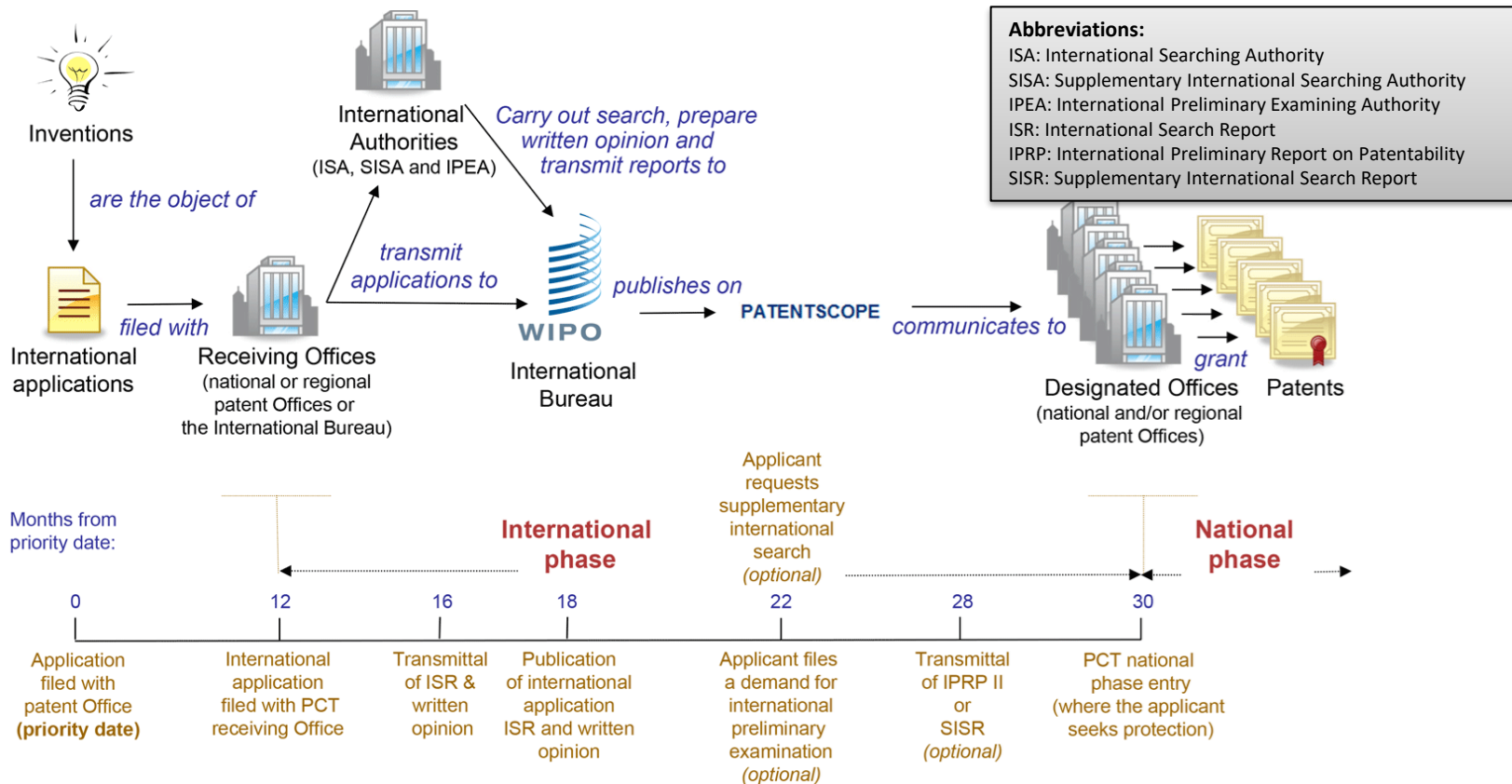

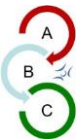
Nemzetközi szabadalmi eljárás (1/2)

- **Szabadalmi Együtműködési Szerződés – Patent Cooperation Treaty (PCT)**
 - Szabadalmaztatók nemzetközi segítése a szabadalmi oltalom megszerzésében
 - A PCT alatt benyújtott egyetlen nemzetközi szabadalmi beadvánnyal a szabadalmaztatók párhuzamosan intézhetik a szabadalmi oltalmukat több országban is
 - **World Invention and Patent Organization (WIPO)** hivatal alá tartozik
 - Párhuzamos igénybenyújtás több országban, majd külön nemzeti eljárási időszakok az egyes országokban
 - A „világszintű” újdonságkeresést a szabadalmi hivatal intézi
 - Európai Szabadalmi Egyezmény – European Patent Convention (EPC)
 - Egységesített szabadalmaztatási eljárás az EU-ban

Nemzetközi szabadalmi eljárás (2/2)

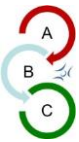
„Szegény ember szabadalma”

- **Nyílt védelmi publikálás**

- Lehet olyan a találmány, amelybe vállalat nem szeretne „befektetni”, de nem szeretné, hogy más hasznosítsa, ezért inkább felajánlja a közösségnek
- Ilyenkor blogpost, white paper vagy tudományos publikálás is szóba jöhet

- **Zárt védelmi „publikálás”**

- Elég a saját piac vagy nem tudja szabadalmaztatni, titokban kezdi el gyártani az adott terméket
- Ügyvédi/közjegyzői letétbe helyezi az ötlet leírását valaki (esetleg postán ajánlva feladja akár saját magának)
- Másokat ugyan nem tud megakadályozni a használatban, viszont őt sem perelheti senki

Egyéb hasznos linkek

A nemzetközi szabadalmaztatásról

- <http://www.the-business-of-patents.com/wipo-patents.html>
- http://www.sztnh.gov.hu/English/szabadalom/pct_ut/jogforras_szab.html#nemzetkozi
- http://www.wipo.int/pct/en/pct_contracting_states.html
- <http://www.wipo.int/pct/en/activity/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Patent_Cooperation_Treaty

Használati mintaoltalom (1/3)

- Jogi védelem olyan **új műszaki megoldások számára**, amelyek nem érik el a szabadalmazhatóság szintjét (a PCT-hez képest kevesebb, mint a fele országban érhető el), hívják „kisszabadalomnak” is
 - Néhány országban a használati mintaoltalmi igényeket **ugyanazokon a műszaki területeken lehet benyújtani, mint a szabadalmakat**
 - Más országok egyes iparágaiban **csak a termékek alakjára, felépítésére** lehet igényelni, mint például mechanikai eszközök és megoldások terén, míg műszaki, kémiai és biológia eljárásokra nem
 - **Megjegyzés:** a használati mintaoltalom alá vonható dolgok köre országonként nagyon változó
- Ugyanazon kizárólagos jogokat biztosítja, mint a szabadalom, de újdonságvizsgálat híján könnyebb megsemmisíteni

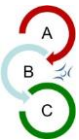
Használati mintaoltalom (2/3)

Forrás:

http://www.wipo.int/patents/en/topics/utility_models.html

<http://www.sztnh.gov.hu/en/utility-model-protection>

- A használati mintaoltalom tulajdonosa **kizárólagos joga van a „találmány” hasznosítására**
 - Megelőzheti vagy leállíttathatja, hogy mások kereskedelmileg használhassák az oltalom tárgyát vagy
 - Licenzdíj ellenében megengedheti, hogy mások is használják
 - A védelem 6-10 évre szól a benyújtás dátumától, azután a közösségi tulajdonná válik
- **Megjegyzés:** a használati mintaoltalom azt jelenti, hogy a találmányt másoknak nem lehet megvalósítani, használni vagy árulni a tulajdonos engedélye nélkül. **Ez a jog földrajzi helyhez kötött**, azaz csak azokban az országokban lehet érvényesíttetni, ahol az oltalmi jogot megadták.

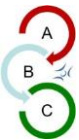

Használati mintaoltalom (3/3)

Forrás:

http://www.wipo.int/patents/en/topics/utility_models.html

- Használati mintaoltalom
 - Kevésbé szigorú elvárások
 - Gyakorlatiasabb, de kisebb feltalálói lépést tartalmaz
 - Inkrementális innováció
 - 6-10 évnyi védelem
 - Egyszerűbb eljárás általában 6 hónapon belül
 - Alacsonyabb díjak
 - Néha csak termékekre
- Szabadalom
 - Szigorúbb elvárások
 - Bizonyítottan nem nyilvánvaló és erős feltalálói lépést tartalmaz
 - Az „igazi” innováció
 - 20 évnyi védelem
 - Bonyolult 30 hónapos, vagy még hosszabb eljárás
 - Magasabb díjak
 - Termékekre és eljárásokra

Védjegyek (1/3)

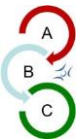
Forrás:

<http://www.wipo.int/trademarks/en/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/vedjegy/>

- A védjegy adott termékhez, szolgáltatáshoz kötődő **árújelző, amely ezen áruk másoktól való megkülönböztetését segíti**
- Leghatékonyabb minőségjelző versenyeszköz és reklám
- A tulajdonosnak **kizárólagos joga van a használatára**, de fel kell építenie az imázst
- 10 évre szól, de tetszőleges alkalommal újabb 10 éves periódussal meghosszabbítható a tulajdonos kérésére
- Egységes EU-s oltalomra is van lehetőség
- **Az áru újdonsága nem feltétel**

Védjegyek (2/3)

Forrás:

<http://www.wipo.int/trademarks/en/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/vedjegy/>

- Az árujelző lehet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, szó, szóösszetétel, szlogen, logó, ábra, akár személynevek, vagy akár a termékek alapja vagy csomagolásuk

- **Újkeletű szavak (coined words):** kitalált szavak valódi jelentés vagy nyelvi kapcsolat nélkül (pl. Kodak vagy Exxon), könnyen védhetők, hiszen kicsi az esélye, hogy már létezik ilyen
- **Önkényes jelzők (arbitrary marks):** az adott nyelven valódi jelentéssel bíró szavakból áll, azonban ennek semmi köze a termékhez vagy annak tulajdonságaihoz (pl. Apple, Shell)
- **Sugalló jelzők (suggestive marks):** a minőségre vagy az élettartamra utaló jelzők (pl. Everlast, The North Face)

ExxonMobil

Védjegyek (3/3)

Hasonlóságon alapuló csalás

- Logók 2010-ből

- Telefonok 2010-ből

Forrás: Sony Ericsson

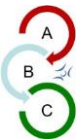
Forrás: az Internet memóriája

Forrás: Apple

Forrás: az Internet memóriája

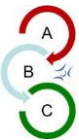

Földrajzi árujelző (1/2)

Forrás:

http://www.wipo.int/geo_indications/en/
http://www.sztnh.gov.hu/English/foldrajzi_arujelzo/

- A földrajzi árujelző olyan termékek esetében használható, amelyeknek **különleges földrajzi eredete** van, és minősége vagy hírneve ennek a származási helynek köszönhető
 - Egyértelmű a megfeleltetés a termék minősége és a termelés helyszíne között
 - A termékek egyéb ipari tulajdonjogi oltalommal is elláthatók
- Akiknek joguk van **megakadályozhatják**, hogy mások használják ezt az árujelzőt **ha nem felel meg** az oltalom előírásainak
 - A jogot élvezők viszont **nem akadályozhatják meg, hogy mások ugyanazt a technológiát használhassák**, amelyeket oltalomban megfogalmaztak

Földrajzi árujelző (2/2)

Forrás:

http://www.wipo.int/geo_indications/en/
http://www.sztnh.gov.hu/English/foldrajzi_arujelzo/

- A földrajzi árujelzőket leginkább mezőgazdasági termékek, borok és röviditalok, kézműves- és egyéb kisiparai termékek esetén használjuk

Fotó: Fuzyboy

Roquefort sajt

Egyedülálló francia kék sajt, amelyet Roquefort-sur-Soulzon régióban barlangokban érlelnek

Fotó: Liz West

Pinggu barack

Pekingtől északra fekvő kínai Pinggu tartományban található a világ egyik legnagyobb barack farmja több, mint 150.000 alkalmazottal

Fotó: <http://www.tokajiborvidek.hu/>

Tokaji bor

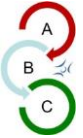
A földrajzi árujelző biztosítja az eredeti tokaji bortermelők számára az üzleti lehetőségek kihasználását

Formavédelem (1/2)

- WIPO egyezmények, nemzeti- és régiós törvények adják meg a **nemzetközi jogi keretet a formavédelemre**
- A formatervezési oltalom jogi védelmet nyújt az adott termék megjelenését, külső jellegzetességeit tekintve
 - A formaterv tartalmazhat 3D-s elemeket, mint a tárgy alakja, 2D-s elemeket, mint a tárgy mintája, vonalvezetése, színe, betűkészlete, ikonjai, grafikai elemei
 - Világszinten újnak és egyedi jellegűnek kell lennie a formatervnek
 - A tulajdonos megakadályozhatja, hogy mások készítsenek, áruljanak, vagy keressedjenek olyan tárgyakkal, amelyek teljesen vagy lényegében másolatnak tekinthetők, ha ennek kereskedelmi jelentősége/hatása van

Formavédelem (2/2)

- A konkrét nemzeti szabályozás és formaterv típusa alapján, a formaterv **akár szerzői jog alatt is oltalmazható**
- **Időtartam:** a bejelentéstől számított 5 év
 - 5 évenként, összesen négyszer megújítható a védelem
 - Maximum 25 évre nyújthat védelmet
- A tulajdonos kiépítheti és megerősítheti a pozícióját a piacon

Fotó: Procter&Gamble

Üzleti siker

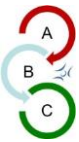
Az innovációhoz és a márka építéséhez is hozzájárul, pl. kozmetikumok

Fotó: Hermes Sellier

Divat

A formavédelem az európai divatipar kulcsfontosságú eleme

SZERZŐI JOG – COPYRIGHT

Művészeti alkotások, Tudományos művek, Szoftver

Szerzői jog történeti háttere

Forrás:

<http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/szerzoijog/>

- **Szerzői jog szabályozza a szerzők védelmét**
 - Bármely egyéni, eredeti alkotás, amely kreatív szellemi aktivitásból származik
 - Ide értve a tudományos, irodalmi, művészeti alkotásokat, építészeti terveket, szoftvereket, előadásokat vagy akár gyűjteményeket
 - Az oltalmi idő a szerző életében, és a halálát követő legalább 50 évben áll fenn, amelyet az egyes országok meghosszabbíthatnak (pl. Magyarországon 70 év)
- **Berni Egyezmény az irodalmi és művészeti alkotásokra**
 - 1886-ban fogadták el, amelybe szabályozták, hogy az alkotások **hogyan, ki által és milyen feltételek mellett használhatók**
- **WIPO Szerzői Jogi Szerződés (WIPO Copyright Treaty, WCT)**
 - A Berni Egyezmény kiegészítése a digitális világban alkalmazandó jogokról

A szerzői jog védelme (1/2)

Forrás:

<http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/szerzoijog/>

- **A szerzői jog az alkotás elkészültétől a szerzőhöz tartozik**
 - Nem szükséges igénybennyújtás, lajstromozás, regisztrálás – így semmilyen díj megfizetése sem – egyetlen hivatalban sem, a jog automatikusan jár
- **Önkéntes műnyilvántartás**
 - **Szerzői mű:** szellemi tevékenységből fakad, egyéni, eredeti jellege van
 - Csekély díj ellenében egy szerzőségi tanúsítványt állít ki az adott országban illetékes hatóság
 - Pl. Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH), Canadian Intellectual Property Office, United States Copyright Office
 - A tanúsítvány sem szerzői jogi, sem a szellemi alkotásra vonatkozó más **jogi védelmet nem keletkeztet, csupán bizonyítási eszközként szolgál**, hogy a mű a tanúsítvány kiállításának napján egy adott tartalommal létezett

A szerzői jog védelme (2/2)

Forrás:

<http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/szerzoijog/>

- **Nem állnak szerzői jogi védelem alatt:**
 - a jogszabályok, szabványok; a tények, napi hírek; az ötletek, elvek, elgondolások; eljárások, matematikai műveletek; a folklór elemek
- **A hasznosítási jogok**, amelyek alapján másoktól használati díjat lehet kérni
 - Öröklődnek, és akár el is adhatók
 - Alkalmazotti szerződés esetén a hasznosítási jog az alkalmazót illeti meg
- **A morális jogok**, amelyek a szerző nem üzleti érdekeit védik
 - Nem adhatók át, ezek a szerző személyéhez kapcsolódnak

Árva művek

Forrás:

<http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/>

<http://www.sztnh.gov.hu/English/szerzoijog/>

- **Árva művek szerzői joga**

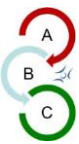
- Amennyiben valaki olyan művet szeretne felhasználni, amelynek szerzője ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, abban az esetben teheti csak meg, ha ezt az illetékes hivatalnak jelzi, az díj ellenében engedélyt adhat ki
 - Magyarország: Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, az engedély legfeljebb öt év felhasználásra jogosíthat, nem ruházható át, nem kizárólagos... Ha a mű szerzője a felhasználás hatálya alatt ismertté válik, a hivatal a felhasználási engedélyt visszavonja és a szerző öt évig követelheti az őt a szerzői jog alapján megillető díjat.
 - USA: United States Copyright Office, 90 napot kap a szerző, hogy tiltakozzon a használat ellen. Ha nem jelentkezik senki, vagy nem üzleti célra használják, akkor ezt szabadon megteheti (2018-ban egyelőre csak zenére igaz, pl. könyveknél hasonló a szabály mint Magyarországon).
 - EU: European Union Intellectual Property Office, regisztráció után, nagyon korlátozott használat, leginkább kulturális örökségi intézetek számára ad lehetőséget.

Szerzői jog a tudományokban

- **Tudományos publikációk**

- **Hagyományosan**, a cikk szerzőjének át kell adnia a hasznosítási jogokat a kiadónak (így szabályozva az utánnyomatokat és egyéb használatokat), de gyakran meghagyja a szerző azon jogait, amelyek szerint az elfogadott cikket (eredeti kéziratot) megosza
 - A kutatását támogató szervezet archívumával
 - A céges adattárházával
 - Személyesen weboldalán
 - Vagy akár publikusan is 6-12 hónappal a megjelenés után
- A **nyílt hozzáférést biztosító kiadók (open access)** szerkeszthetik, nyomtathatják, kereskedelmileg terjeszthetik a cikket, de a szerző(k) jogai maguknál maradnak

Fényképek hivatkozása 1/2

Áttekintés

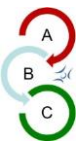
Forrás:

<http://guides.library.ubc.ca/c.php?g=698822&p=4965735>

<https://creativecommons.org.au/content/attributingccmaterials.pdf>

- Mit adjunk hozzá a hivatkozásokhoz
 - Szerző, kép címe és URL, ahol esetleg megtalálható
 - Milyen licenz alatt érhető el, link a licenszre és változatlan formában adjuk meg a copyright leírását a képnek
- Online kép adatbázisok és web oldalak
 - Creative Commons (CC) licenszek
 - Sok szabad adatbázis használja, mint a Flickr és a Wikimedia Commons
 - Hivatkozni kell a szerzőre és meg kell adnia a releváns copyright információkat
 - Egyedi licenszek vagy használati engedélyek
 - A használati engedély megadja hogyan, hol és milyen áron használható az adott kép

Megjegyzés: fizetős képadatbázisoknak, nyomtatott- és elektronikus médiumoknak néha komplex használati szabályai vannak

Fényképek hivatkozása 2/2

Creative commons licencek

Forrás:

<http://guides.library.ubc.ca/c.php?g=698822&p=4965735>

<https://creativecommons.org.au/content/attributingccmaterials.pdf>

- CC BY: Nevezd meg!
 - Bárhogyan használható (akár kereskedelmi, adaptálható és megváltoztatható), amíg hivatkoznak a szerzőre

- CC BY-SA: Nevezd meg! - Így add tovább! (share alike)
 - Mint CC BY, viszont hasonló feltételekkel lehet továbbadni (egyfajta „copyleft” verzió)

- CC BY-ND: Nevezd meg! - Ne változtasd! (no dervis)
 - Bármilyen célra használható, amíg hivatkoznak a szerzőre, viszont nem lehet rajta változtatni

- CC BY-NC: Nevezd meg! - Ne add el! (non-commercial)
 - Mint a CC BY, de kereskedelmi célra nem használható

- CC BY-NC-SA: Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább!
 - A CC BY-NC „copyleft” verziója

- CC BY-NC-ND: Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd!
 - Nem kereskedelmi célra használható módosítás nélkül, amíg hivatkoznak a szerzőre

Egyéb alkotások

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/Free_Art_License

<http://artlibre.org/>

- Free Art License
 - Kompatibilis a CC BY-SA 4.0-gyel és GNU GPL v3-mal

- Megjegyzés: mint látjuk, rendkívül sokféle licenz létezik, amelyek többé kevésbé hasonlítanak egymásra, különösen a szoftverek tekintetében (lásd következő fóliák)

Szoftver copyright

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/Software_copyright

- **Licenszált szoftver**

- Ide tartoznak a kereskedelmi jogok a **SW kódját és adatbázisait** tekintve...
- Hasonló a többi művészi alkotáshoz, mint a könyvek, festmények vagy zene
- Végfelhasználói szerződés: end-user license agreements – EULAs

- **Új megközelítés: „ingyenes” (szabad) és nyílt forráskódú szoftverek**

- GNU General Public License (GNU GPL or GPL): copyleft
 - A felhasználók szabadon használhatják, megoszthatják vagy módosíthatják a szoftvert, viszont az új szoftvernek is a GPL alá kell tartoznia
- Berkeley Software Distribution (BSD), MIT License, Apache License: feltételes szabad szoftver
 - Minimális feltételek a használat és megosztás tekintetében
 - Például, még zárt (proprietary) szoftverben is felhasználható, ha a licenz szerződésben feltüntetik az MIT License feltételeket és copyrightot

MIT Licenc

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/MIT_License

- Az MIT licenc több copyleft licenccel is kompatibilis, mint pl. a GPL
- MIT licencelt szoftver integrálható GPL szoftverbe, de fordítva nem, mert
 - Megengedi, hogy zárt szoftverben is felhasználhassák feltéve, hogy a licencelt szoftver minden példánya tartalmazza az MIT licenc feltételeit és a copyright záradékot

Copyright (c) <year> <copyright holders>

Permission is hereby granted, free of charge, to any person obtaining a copy of this software and associated documentation files (the "Software"), to deal in the Software without restriction, including without limitation the rights to use, copy, modify, merge, publish, distribute, sublicense, and/or sell copies of the Software, and to permit persons to whom the Software is furnished to do so, subject to the following conditions:

The above copyright notice and this permission notice shall be included in all copies or substantial portions of the Software.

...

BSD Licenc 1/3 - HU

- 4 pontos licenc (eredeti BSD Licenc)
 - **Nem GPL kompatibilis** (leginkább a pirossal kiemelt hirdetési záradék miatt)

Copyright (c) <év>, <szerzői jog tulajdonosa>

Minden jog fenntartva.

A forrás és bináris formában való újraterjesztés és használat, módosításokkal vagy anélkül is engedélyezett, feltéve, hogy a következő feltételek teljesülnek:

1. A forráskód újraterjesztésénél kötelező alkalmazni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.
2. A bináris formában való újraterjesztés esetén a binárishez adott dokumentációban és/vagy egyéb anyagban kötelező idézni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.
3. **Minden hirdetési anyag, mely e szoftver tulajdonságait említi vagy hasznosságára mutat, a következő tudósítást fel kell tüntesse:**
Ez a termék a(z) <szervezet> által fejlesztett szoftvert tartalmaz.
4. **Előzetes, kimondottan a célra szóló írásos engedély nélkül se a <szervezet> neve, se a neki közreműködők nevei nem használhatók arra, hogy védjeggyel lássák el, vagy jobb színben tüntessék fel azt a terméket, mely ebből a szoftverből származik.**

A GPL kompatibili-táshoz elhagyandó pont

FreeBSD-hez elhagyandó pont

BSD Licenc 1/3 - EN

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/BSD_licenses

https://hu.wikipedia.org/wiki/BSD_licenc

- 4 pontos licenc (eredeti BSD Licenc)
 - **Nem GPL kompatibilis** (leginkább a pirossal kiemelt hirdetési záradék miatt)

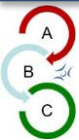
Copyright (c) <year>, <copyright holder>
All rights reserved.

Redistribution and use in source and binary forms, with or without modification, are permitted provided that the following conditions are met:

1. Redistributions of source code must retain the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer.
2. Redistributions in binary form must reproduce the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer in the documentation and/or other materials provided with the distribution.
3. **All advertising materials mentioning features or use of this software must display the following acknowledgement:
This product includes software developed by the <organization>.**
4. **Neither the name of the <organization> nor the names of its contributors may be used to endorse or promote products derived from this software without specific prior written permission.**

A GPL kompatibilitáshoz ezt a pontot kell elsőnek elhagyni

Second point to be removed
FreeBSD

BSD Licenc 2/3 - HU

- 3 pontos licenc (BSD Licenc 2. 0, Revideált BSD Licenc, Új BSD Licenc, vagy Módosított BSD Licenc)
 - **GPL kompatibilis (a hirdetési záradék elhagyásával az eredetihez képest)**

Copyright (c) <év>, <szerzői jog tulajdonosa>

Minden jog fenntartva.

A forrás és bináris formában való újraterjesztés és használat, módosításokkal vagy anélkül is engedélyezett, feltéve, hogy a következő feltételek teljesülnek:

1. A forráskód újraterjesztésénél kötelező alkalmazni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.
2. A bináris formában való újraterjesztés esetén a binárishez adott dokumentációban és/vagy egyéb anyagban kötelező idézni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.
3. Előzetes, kimondottan a célra szóló írásos engedély nélkül se a <szervezet> neve, se a neki közreműködők nevei nem használhatók arra, hogy védjeggyel lássák el, vagy jobb színben tüntessék fel azt a terméket, mely ebből a szoftverből származik.

...

BSD Licenc 2/3 - EN

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/BSD_licenses

https://hu.wikipedia.org/wiki/BSD_licenc

- 3 pontos licenc (BSD Licenc 2. 0, Revideált BSD Licenc, Új BSD Licenc, vagy Módosított BSD Licenc)
 - **GPL kompatibilis (a hirdetési záradék elhagyásával az eredetihez képest)**

Copyright (c) <year>, <copyright holder>

All rights reserved.

Redistribution and use in source and binary forms, with or without modification, are permitted provided that the following conditions are met:

1. Redistributions of source code must retain the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer.
2. Redistributions in binary form must reproduce the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer in the documentation and/or other materials provided with the distribution.
3. Neither the name of the <organization> nor the names of its contributors may be used to endorse or promote products derived from this software without specific prior written permission.

...

BSD Licenc 3/3 - HU

- 2 pontos licenc (Egyszerűsített BSD Licenc vagy **FreeBSD Licenc**)
 - **GPL kompatibilis (továbbá a védjegyezhetőségi és reklám záradék elhagyásával)**

Copyright (c) <év>, <szerzői jog tulajdonosa>

Minden jog fenntartva.

A forrás és bináris formában való újraterjesztés és használat, módosításokkal vagy anélkül is engedélyezett, feltéve, hogy a következő feltételek teljesülnek:

1. A forráskód újraterjesztésénél kötelező alkalmazni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.
2. A bináris formában való újraterjesztés esetén a binárishez adott dokumentációban és/vagy egyéb anyagban kötelező idézni a fenti copyright felhívást, az itt található feltételeket és a következőkben olvasható korlátozott felelősségi nyilatkozatot.

...

BSD Licenc 3/3 - EN

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/BSD_licenses

https://hu.wikipedia.org/wiki/BSD_licenc

- 2 pontos licenc (Egyszerűsített BSD Licenc vagy **FreeBSD Licenc**)
 - **GPL kompatibilis (továbbá a védjegyezhetőségi és reklám záradék elhagyásával)**

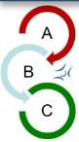
```
Copyright (c) <year>, <copyright holder>
```

```
All rights reserved.
```

```
Redistribution and use in source and binary forms, with or without  
modification, are permitted provided that the following conditions are met:
```

1. Redistributions of source code must retain the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer.
2. Redistributions in binary form must reproduce the above copyright notice, this list of conditions and the following disclaimer in the documentation and/or other materials provided with the distribution.

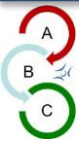
```
...
```


GNU General Public License

GNU GPL or GPL

- Szabad szoftver licenc, amely garantálja a szoftver használatának szabadságát beleértve a szoftver megosztását és módosítását is
- Copyleft licenc, amely azt jelenti, hogy az erre alapuló szoftvernek is a GPL alá kell tartoznia, csak így osztható meg
- A jelenlegi verzió a GPLv3, amely a következő 3 fenyegetés ellen is véd
 - **Tivoization:** néhány eszköz úgy van kialakítva, hogy a felhasználók ugyan megkapják a szoftver forrását, de annak módosított verzióját már nem tudják futtatni az eszközön (pl. hardveres ellenőrző összeg miatt).
 - **Szabad szoftver törvényi tiltása:** például tetszőleges DRM (Digital Restrictions Management) technológia fejleszthető GPLv3 alatt. Így ha valaki feltöri a DRM-et, akkor a saját szoftverét is szabadon terjesztheti, ebben nem akadályozzák a DMCA (Digital Millennium Copyright Act) vagy más hasonló jogszabályok.
 - **Kirekesztő szabadalmi egyezségek:** Microsoft nemrég bejelentette, hogy nem pereli szabadalomtörlesztésért azokat a szabad szoftvert használókat, akik egyik azt egy olyan eladótól szerzik be, aki fizet az MS-nek. Azaz az MS pénz kér a szabad szoftver használatáért, amely ellentmond a felhasználók szabadságának. Ezt egyik cég sem teheti meg.

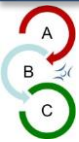
GPL-lel védett szoftver használata szabadalomvédett/zárt rendszerekben 1/3

- „*GPL-lel védett szoftver nem illeszthető szabadalomvédett/zárt rendszerbe*”

DE

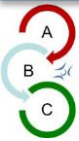
„*számos esetben terjeszthető a GPL-lel védett szoftver a szabadalomvédett/zárt rendszerrel együtt*”

- “Győződjön meg róla, hogy a szabad és a nem szabad programok **nem közvetlenül (csak karnyújtásnyira – arms length)** kommunikálnak egymással, és nincsenek olyan módon egyesítve, amely azokat egy programmá tenné”
 - Ha egy GPL programot használunk, de azt könnyen és közvetlenül helyettesíthetünk egy másikkal, akkor karnyújtásnyira vagyunk
 - Ha egy másik, de hasonló programot használnánk, viszont ahhoz érdemben át kell írni (esetleg áttervezni) a sajátunkat, akkor már nem karnyújtásnyira vagyunk

GPL-lel védett szoftver használata szabadalomvédett/zárt rendszerekben 2/3

- Különálló programnak tekinthetünk két programot
 - *„ha a két program jól elkülöníthető marad, mint például a fordító és a kernel, vagy mint a szerkesztő és a parancsértelmező – de ezt megfelelően kell végrehajtani”*
- *Egy program és a bővítményei (plugins) egy programnak tekintendők vagy sem az azon múlik, hogy miként hívja meg a bővítményeket*
 - Ha a program **fork és exec utasításokat** használ a bővítmények meghívásához
 - *„de intim kommunikációt hoznak létre azzal, hogy egymással összetett adatstruktúrákon keresztül kommunikálnak, akkor egy összetett programmá válhatnak.”*
 - *„Ha nincsen köztük ilyen intim kapcsolat, akkor a bővítmény különálló programnak tekinthető.”*

GPL-lel védett szoftver használata szabadalomvédett/zárt rendszerekben 3/3

- Egy program és a bővítményei (plugins) egy programnak tekintendők vagy sem az azon múlik, hogy miként hívja meg a bővítményeket (folyt.)
 - Ha a program **dinamikusan linkeli** a bővítményeket
 - „és azok függvényhívással érik el egymást és adatstruktúrákat osztanak meg egymással, akkor egy összetett programmá válhatnak, amelyet a fő program és a bővítmények kiterjesztésének kell tekinteni.”
 - „Ha a program dinamikusan linkel bővítményeket, de a közöttük végbemenő kommunikáció arra korlátozódik, hogy meghívásra kerül a bővítmény „fő” függvénye néhány paraméterrel és a rendszer várakozik a hívás visszatérésére, akkor ez határeset.”
 - **Megosztott memórián** keresztüli összetett adatstruktúrák megosztása praktikusán egyenértékű a dinamikus linkeléssel
 - Megjegyzés: a GPL-enk ugyanazok az elvárásai a **statikus és a dinamikus linkeléssel** szemben is

Lesser GPL (LGPL)

Forrás:

https://en.wikipedia.org/wiki/GNU_Lesser_General_Public_License

<https://www.gnu.org/licenses/why-not-lgpl.html>

- **LGPL megengedi a program** linkelést (egy függvénytár/library esetén, 'használat') egy nem (L)GPL programmal, függetlenül attól, hogy az szabad szoftver vagy zárt forráskódú szoftver-e
 - A nem-(L)GPL program ekkor bármilyen feltételekkel terjeszthető, ha az nem továbbfejlesztett/leszármaztatott munka
 - Ha ez utóbbinak számít, akkor a programnak meg kell adnia a GPL szabadságát
- Az, hogy egy munka, ami egy LGPL programot használ, továbbfejlesztett / leszármaztatott munka-e vagy sem, egy jogi kérdés
 - Egy önálló futtatható állományt, amely **dinamikusan kapcsolódik egy függvénytárhoz, például .so, .dll** vagy hasonló állományhoz, általában nem tekintendő továbbfejlesztett / leszármaztatott munkának (ellentétben a GPL-lel)

Legális-e GPL szoftver árulni? 1/2

- **A „free” szónak két általános jelentése is van**
 - Utalhat a szabadságra és az árakra is
 - **A „szabad szoftver” a szabadságról szól, nem az árakról** (gondoljunk bele, hogy a “free speech”, az nem egyenlő a “free beer”-rel)
 - A szabadság azt jelenti, hogy a felhasználó szabadon futtathatja a programot, tanulmányozhatja és akár meg is változtathatja a kódot, és megoszthatja a programot akár változtatások nélkül vagy változtatásokkal együtt is
 - Egy speciális eset kivételével a GNU GPL-nek nincsenek elvárásai afelől, hogy mennyit kérhetünk a szabad szoftver (egy másolatának) terjesztéséért
 - A kivétel egyedül az, amikor bináris kódot árulunk a hozzá tartozó teljes forráskód nélkül (folyt. köv. a következő fólián)

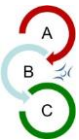

Legális-e GPL szoftver árulni? 2/2

<https://www.techrepublic.com/blog/linux-and-open-source/is-it-legal-to-sell-gpl-software/>

- **Mennyit kérhetünk a szoftverért**

- *“Akár semmit, egy Fillért, egy Forintot vagy akár egy milliárd dollárt. Csak rajtunk és a piacon múlik. Így ne reklamáljon senki, ha nem szeretnének neki 1 milliárd dollárt fizetni egy példányért!”*
- **Az „annyit, amennyit csak akarunk” elv egyedül a futtatható szoftver verzióra vonatkozik, nem a forráskódra.** Ezt a GPL 6a és 6b alpontjai pontosítja: ha a GPL szoftver egy bináris példányát akarjuk eladni, akkor ahhoz mellékelni kell annak teljes forráskódját, vagy egy legalább három évig érvényes írott hivatalos ajánlatot ennek átadásáról, bárki is birtokolja a binárist. Az átadás megvalósulhat:
 - „A teljes forráskód másolatának átadásával, persze ennek ára nem lehet több, mint a fizikai kiszállítás ésszerű ára, vagy
 - Hozzáférés biztosítása a teljes forráshoz egy hálózati szerveren természetesen ingyenesen”

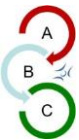

ÉRDEKESSÉGEK A VÉDELEMMEL KAPCSOLATBAN

Mennyi ideig kaphatunk védelmet (ki hogyan csinálja)

Fényképek

Zene

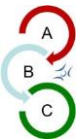
Mennyi ideig kaphatunk védelmet? 1/3

- Használati mintaoltalom
 - Szabadalom
 - Formavédelem
 - Szerzői jog
 - Védjegy
-
- KÉRDÉS: vajon mivel védheti magát a

vagy a

Mennyi ideig kaphatunk védelmet? 1/3

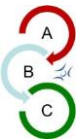
- Használati mintaoltalom: 6-10 év
- Szabadalom: 20 év
- Formavédelem: max. 25 év
- Szerzői jog: halál után min. 50 év (nálunk 70 év)
- Védjegy: tetszőleges

• KÉRDÉS: vajon mivel védheti magát a

vagy a

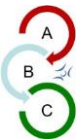

Mennyi ideig kaphatunk védelmet? 2/3

- Eredetileg gyógyszer/gyógyhatású készítmény
 - Ezt még lehetett volna szabadalmaztatni, viszont 20 után szabadon használható és ismert lett volna a formula
- Formaterv nem lehet, szerzői jog sem (már az is lejárt volna múlt század első felében)
- A védjegy az örökös védelem a konkrét márkára ☺
- Üdítőként pedig a recept titkos
 - Ha kellően bonyolult valami kémia szempontból, akkor jó módszer lehet
 - Több mint 100 évet túlélte hamisíthatóság nélkül

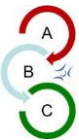

Mennyi ideig kaphatunk védelmet? 3/3

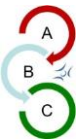
- Szabadalom és formaterv kézenfekvő volt, de ezek védelme már lejárt
- A védjegy örökös védelem a márkára, de a tartalma miatt erős támadásoknak van kitéve
 - Nehéz jogi értelmezés, hogy mi fér bele a pl. a 3D-s védjegy hatáskörébe, és igazából milyen védelmet is adhat
- Szerzői műként is védik
- Érdekesség: együttműködés a GAN-nal a versenykockák piacán

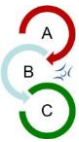
Az új világban új kérdések merülhetnek fel

- Az új technológiák kérdéseket vetnek fel a szerzői művekkel kapcsolatban
 - Több mint 100 évvel ezelőtt minden szerzői mű milyensége nagyban a szerző személyiségétől és tehetségétől függött
 - Mi számítana ma igazából kreatív munkából származó eredeti szerzői műnek?
 - Gondoljunk csak a mobiliokra vagy számítógépre írt rengeteg alkalmazásra
 - Gondoljunk az Mesterséges Intelligenciára (MI), mint például különböző szöveg vagy akár „tudományos” cikk generáló oldalakra (tudományos szemmel nézve nyilván csak viccek, de ettől még számottevő munka van az ilyen generátorok mögött)
 - Például érdemes megnézni: <https://pdos.csail.mit.edu/archive/scigen/>
 - The Influence of Probabilistic Methodologies on Networking:
<https://pdos.csail.mit.edu/archive/scigen/steeve.pdf>

Gondoljunk a fényképekre (1/2)

- Mi van a képek tárgyával vagy alanyával?
 - A múltban ha egy fotó készült, akkor
 - Valaki fizetett a fotóért: a fotóst felbérelték a munkára, a jogok tipikusan ahhoz kerültek, aki megrendelte a fotót
 - A fotós, illetve például az őt alkalmazó divatház fizetett a modellnek, ilyenkor a jogok a fotósnál (ill. az őt alkalmazónál) maradtak, aki továbbadhatta a fotót → a divat világában tipikusan még ma is ez az üzleti modell
 - Manapság viszont sok média szereplő egyszerűen paparazzikat bérel ahelyett, hogy fizetne a képekért a modellnek
 - Ez a megközelítés is bizonyítja, hogy ma már egy fotó értéke nagyon sokszor csak a fotó tárgyában vagy alanyában rejlik
 - Hogy lehet az, hogy a fotó alanya nem használhatja a róla engedély nélkül készített képeket?

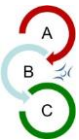

Gondoljunk a fényképekre (2/2)

- Ami 100 éve kihívás volt, az ma bárkinek csak egy gombnyomás
- Gondoljunk bele a fényképezőgép majom példájába
 - Ki birtokolja a képet: a majom, vagy akié a fényképezőgép?
 - Nézzük meg: [Monkey selfie row - BBC News](#)
 - Az amerikai szerzői jogi törvény alapján szerzői jogok nem tartozhatnak nem emberi lényekhez
 - Így ha a képet egy állat vagy gép készíti, akkor az a kép közkincs és bárki bármilyen célra felhasználhatja

Forrás: YouTube, BBC News & Wikimedia

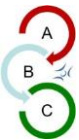

Gondoljunk a zenére (1/2)

- Ma már nagyon nehéz valami nagyon egyedi zenét írni vagy előadásmódot találni
 - Gondoljunk csak Billie Eilish stílusára, amivel 5 Grammy díjat nyert 18 évesen az egyedi stílusának köszönhetően
- Kiemelkedő zeneszerzők is így vélekednek:
 - „Szinte lehetetlen valami teljesen újat alkotni”, mivel az „alapvető melódiák és akkordok” gyakorlatilag „már a zenei folklór részének számítanak”

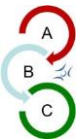

Forrás: © Glenn Francis,
www.PacificProDigital.com

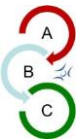
Gondoljunk a zenére (2/2)

- A mesterséges intelligencia már olyan zene megírása képes, amely teljesen emberinek hat
 - Nézzük meg a Aiva Technologies [művét](#)
-
- Forrás: YouTube & Aiva Technologies
- Sőt, mi lenne ha valaki levédetné az összes $\leq 10\text{MByte}$ -nyi adat valamennyi variációját?
 - Akkor senki más nem készíthet többé MP3-at, WAV-ot, stb., így közvetve semmilyen zeneszámot sem?

További hasznos linkek

- WIPO Copyright Treaty (WCT)
http://www.sztnh.gov.hu/jogforras/Copyright_Treaty.pdf
- Creative Commons
 - <http://creativecommons.org/> and http://en.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons
- Software
 - https://en.wikipedia.org/wiki/GNU_General_Public_License
 - https://en.wikipedia.org/wiki/BSD_licenses
 - https://en.wikipedia.org/wiki/MIT_License

SZERZŐDÉSES SZELLEMI TULAJDONÁTADÁSOK

Know-how, Franchise

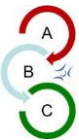
Know-how (1/2)

Forrás:

<https://definitions.uslegal.com/k/know-how-intellectual-property-rights>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Know-how>

- A szellemi tulajdon körében, a know-how **a technológiai tudásátadás része akár nemzetközi szinten**, gyakran jelentkezve **együtt** más jogokkal, mint például a **szabadalmi, védjegy és copyright jogokkal**, és egyben egy gazdasági vagyontárgynak is tekinthetjük
 - Általában üzleti titok is, amelynek tisztességtelen megszerzését tiltják a versenytörvények
 - Csak a még nyilvánosságra nem került know-how élvez védelmet
- Akár ingóságként is tekinthetünk rá, amelyet szabadon lehet venni és eladni
 - Szerződéses formában megtehető, nincs közvetlen szabályozása

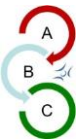
Know-how (2/2)

Forrás:

<https://definitions.uslegal.com/k/know-how-intellectual-property-rights>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Know-how>

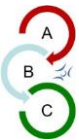
- Know-how következőket jelentheti
 - **Műszaki információ vagy segítség** egy adott termék gyártásával, üzembehelyezésével vagy üzemeltetésével kapcsolatban
 - **Bármely praktikus tudás, megoldás vagy képesség**, amely a kívánt gyakorlati megvalósításhoz szükséges lehet
 - Olyan műszaki képesség, amelyet nagy létszámú csoportnak adunk át költséges betanítási gyakorlatok és kooperáció révén
- Alkalmazotti tudás
 - Kötelesek jóhiszeműen és bizalmasan kezelni a munkaviszonyuk alatt ezt a tudást
 - „Köteles vagy minden információt az előző munkahellyel kapcsolatban 4 évig titokban tartani” elvárásokat nehéz kezelni, hiszen tapasztalatra szükség van új munkahely találásához

Franchise (1/5)

- A franchise jogilag független vállalkozásokat fog össze, ahol a franchise rendszer tulajdonosa adja át a know-how-t a hálózat tagjainak
 - Know-how átadás alapján két fő típust különböztethetünk meg
- Know-how #1: **forgalmazási franchise (product distribution)**
 - Hasonlít a beszállító-vevő kapcsolathoz, viszont a franchise-átvevőnek (franchisee) be kell tartania néhány előírást, mint például kizárólag a franchise-átadó (franchisor) termékeit árusíthatja
 - Általában olyan nagy termékekkel foglalkozik mint a gépjárművek, illetve alkatrészei, étel- és italautomaták

Franchise (2/5)

- Know-how #2: **tevékenységi koncepció franchise (business format)**

- A franchise-átvevő a franchise-átadó termékeit és szolgáltatásait értékesíti az átadó védjegye alatt, az átadó üzletformátumát használja, és az átadó üzleti módszereit használja

- **Menedzsment franchise**

- Itt nem csak a know-how átadásán van a hangsúly
- Egyfajta szolgáltatási megállapodás, ahol a franchise-átvevő építhet a saját tapasztalataira és üzleti módszereire a siker elérése érdekében

Franchise (3/5)

Top globális franchise (2018)

Forrás: <http://www.thefranchisebuilders.com/types-franchise-2/>
<https://www.franchisedirect.com/top100globalfranchises/rankings>

1. McDonald's (Fast Food)
2. KFC (Chicken)
3. Burger King (Fast Food)
4. Pizza Hut (Pizza)
5. 7 Eleven (Convenience Store)
6. Marriott International (Hotel)
7. RE/MAX (Real Estate)
8. Dunkin' Donuts (Bakery & Donut)
9. InterContinental Hotels and Resorts (Hotel)
10. SUBWAY® (Sandwich & Bagel)
11. Baskin-Robbins (Ice Cream)
12. Domino's Pizza (Pizza)
13. Taco Bell (Fast Food)
14. Ace Hardware Corporation (Home Improvement Retail)
15. Jani-King Commercial Cleaning Services (Commercial Cleaning)
16. Wyndham Hotels and Resorts (Hotel)
17. Hertz (Car Rental & Dealer)
18. Carrefour (Convenience Store)
19. Europcar (Car Rental & Dealer)
20. Choice Hotels (Hotel)

Franchise (4/5)

Top globális franchise (2019)

Forrás: <http://www.thefranchisebuilders.com/types-franchise-2/>
<https://www.franchisedirect.com/top100globalfranchises/rankings>

1. 🟡 McDonald's (Fast Food)
2. 🟢 ↑ Burger King (Fast Food)
3. 🟢 ↑ Pizza Hut (Pizza)
4. 🟢 ↑ Marriott International (Hotel)
5. 🔴 ↓ KFC (Chicken)
6. 🟢 ↑ Dunkin' Donuts (Bakery & Donut)
7. 🔴 ↓ 7 Eleven (Convenience Store)
8. 🟢 ↑ SUBWAY® (Sandwich & Bagel)
9. 🟢 ↑ Domino's Pizza (Pizza)
10. 🟢 ↑ Baskin-Robbins (Ice Cream)
11. 🟢 ↑ Hertz (Car Rental & Dealer)
12. 🔴 ↓ InterContinental Hotels and Resorts (Hotel)
13. 🟡 Taco Bell (Fast Food)
14. 🟢 ↑ Choice Hotels (Hotel)
15. 🟢 ↑ Wendy's (Fast Food)
16. 🟢 ↑ Groupe Auchan (Food & Grocery Retail)
17. 🔴 ↓ Ace Hardware Corporation (Home Improvement Retail)
18. 🟢 ↑ Hilton Hotels and Resorts (Hotel)
19. 🟢 ↑ Groupe Casino (Food & Grocery Retail)
20. 🔴 ↓ Carrefour (Convenience Store)

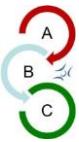

Franchise (5/5)

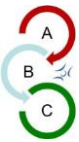
Top globális franchise (2021)

Forrás: <http://www.thefranchisebuilders.com/types-franchise-2/>
<https://www.franchisedirect.com/top100globalfranchises/rankings>

1. 🟡 McDonald's (Food)
2. 🟢 ↑ KFC (Food)
3. 🔴 ↓ Burger King (Food)
4. 🟢 ↑ 7-Eleven (Retail)
5. 🟢 ↑ Domino's (Food)
6. 🟢 ↑ Ace Hardware Corporation (Home services)
7. 🟢 ↑ Century 21 (Real estate)
8. 🟢 ↑ Papa John's (Food)
9. 🟢 ↑ Taco Bell (Food)
10. 🔴 ↓ Pizza Hut (Food)
11. 🟢 ↑ Wendy's (Food)
12. 🔴 ↓ Dunkin' Donuts (Food)
13. 🔴 ↓ SUBWAY (Food)
14. 🟢 ↑ Chick-fil-A (Food)
15. 🟢 ↑ Tim Hortons (Food)
16. 🔴 ↓ Marriott International (Hotel)
17. 🟢 ↑ SERVPRO (Home services)
18. 🟢 ↑ Jersey Mike's (Food)
19. 🟢 ↑ RE/MAX (Real estate)
20. 🟢 ↑ Interim HealthCare (Senior care)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Ezt az előadást nemzetközi szerzői jogi törvények védik. Az előadás anyagát, illetve felvételeit csak a kurzuson résztvevő hallgatók használhatják fel tanulmányaikhoz. Az előadás megosztása és terjesztése beleértve a közösségi- és videomegosztó oldalakat az előadó írásos engedélye nélkül tilos.

Copyright © 2023, BME VIK